

DIARI DE SESSIONS

DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

V legislatura

Cinquè període

Sèrie P - Número 54

Dimecres, 15 d'octubre de 1997

Ple del Parlament

PRESIDÈNCIA DEL M. H. SR. JOAN REVENTÓS I CARNER

Sessió plenària núm. 39.1

Í N D E X

Salutació

al diputat Sr. Joan Roma i Cunill

Debat

sobre l'orientació política general del Consell Executiu

S U M A R I

La sessió s'obre a dos quarts de dotze del migdia i nou minuts.

1. Salutació al diputat Sr. Joan Roma i Cunill

El president saluda el nou diputat del G. Socialista, Sr. Joan Roma i Cunill, que substitueix el Sr. Joan Oliart i Pons.

3627

2. Debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu (Tram. 255-00007/05) (Punt únic de l'ordre del dia.)

Exposició: president de la Generalitat.

– Aniversari de l'afusellament del president Lluís Companys

3627

– Estat actual de l'economia catalana

3627

– Situació actual del progrés en el camp social: sanitat i ensenyament. El «model català»

3628

– Estat actual del finançament autonòmic

3630

– Catalunya: una societat de formació i coneixement, competitiva i de qualitat, de treball i de benestar social, de cohesió, d'equilibri, de convivència, amb vitalitat cultural, amb capacitat i vocació de projecció, i plenament responsable

3631

La sessió se suspèn a la una del migdia i deu minuts.

SESSIÓ PLENÀRIA NÚM. 39.1

La sessió s'obre a dos quarts de dotze del migdia i nou minuts. Presideix el president del Parlament, acompanyat del vicepresident primer i dels secretaris primer, segon i tercer. Assisteixen la Mesa l'oficial major i el lletrat Sr. de Alfonso i Pinazo.

Al banc del Govern seu el president de la Generalitat, acompanyat de tot el Govern.

ORDRE DEL DIA

Punt únic: Debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu. Tram. 255-00007/05. Junta de Portaveus. Substanciació.

El president

S'obre la sessió.

Salutació al diputat Sr. Joan Roma i Cunill

Abans de començar, vull dirigir una cordial salutació al nou diputat del Grup Socialista, l'illustre senyor Joan Roma i Cunill, que substitueix l'illustre senyor Joan Oliart i Pons, per renúncia.

Debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu

D'acord amb l'article 123 del Reglament, aquesta sessió té un únic punt de l'ordre del dia, que és: debat sobre l'orientació política general del Consell Executiu, el qual es regirà per la normativa establerta en els articles 123 i 124 del Reglament. Té, per tant, la paraula el molt honorable senyor president de la Generalitat.

El president de la Generalitat (Sr. Jordi Pujol i Soley)

Molt honorable senyor president, senyores i senyors diputats, d'acord amb el que preveu el Reglament d'aquest Parlament, em presento davant de la cambra per iniciar el debat de política general que, preceptivament, s'ha de fer cada any.

Es dona la circumstància que el debat s'escau en l'aniversari de l'afusellament del president Companys. Les meves primeres paraules van dirigides a la seva memòria; com a persona, en primer lloc, però molt especialment com a president de Catalunya. Oimés, perquè tothom sap que aquesta condició de president fou la més determinant a l'hora de la seva condemna. Aquest dol pot anar acompanyat, avui que s'escau aquest debat al Parlament de Catalunya, de la joia que produeix tota recuperació. En aquest cas, recuperació de la Generalitat i de l'autonomia, de la democràcia i de l'ideal de justícia.

El president Companys no pot participar d'aquesta joia, però la contrainmatge positiva de l'any 1940 que significa aquest debat, i que significa, sobretot, el marc polític, social i nacional que el fa possible, fa que el record del nostre president, més que pel dolor, la ira o el res-

sentiment, pugui estar marcat per l'esperança i la confiança en els homes i en Catalunya. Crec que ell així ho voldria.

Aquest debat arriba en un moment que el Govern de la Generalitat considera que, malgrat tota una sèrie de problemes i insuficiències ben actuals, Catalunya té unes perspectives molt positives. Es tracta que sapi-guem aprofitar-les, Catalunya endins i Catalunya enfora –i, quan dic «Catalunya enfora», no em refereixo només a la resta de l'Estat, sinó també al paper i a la projecció del nostre país més enllà.

Ja veuen, doncs, que, d'entrada, plantejo el debat d'avui en termes positius pel que fa al present, i esperançats –encara que expectants– pel que fa al futur. Positius pel que fa al present, perquè el balanç de situació de Catalunya avui és bo, tot i que tenim aspectes negatius que no ocultaré, aspectes negatius –i no pas petits–, però crec que de molt no invaliden el balanç positiu que faig.

Insisteixo sempre molt, cada cop que en un lloc o un altre presento aquest balanç positiu –i ho faig sovint–, que el que s'ha aconseguit ho hem aconseguit entre tots. Lògicament, el Govern de Catalunya hi ha aportat més que cap altra institució, com correspon, però la contribució, d'una manera o altra, ha estat molt general. Dic això –i, com deia, ho repeteixo sempre que puc– perquè és veritat; però també perquè, si tothom es pogués sentir partícip d'aquest progrés, podríem analitzar més serenament, menys polèmicament, menys partidísticament, i, per tant, més positivament, més constructivament i més eficaçment, tant els punts negatius que encara arrosseguem com les perspectives de futur que tenim i que –ho repeteixo– crec que són bones.

Fem-lo, doncs, aquest balanç.

D'acord amb la meua escala de valors, hauríem de començar per l'estat actual de la nostra identitat nacional, però permetin-me que en parli al final, que és una altra manera de subratllar-ne la importància, i que, primer, els parli de la nostra economia.

Catalunya ha respost bé als reptes econòmics i socials dels darrers vint anys. Després de la crisi del 1974 i de la del 1979; després dels anys molt crítics de la primera meitat dels vuitanta; després de la crisi més recent del 1991 i el 1993 –totes elles molt dures i penoses, a Catalunya, sobretot la dels anys vuitanta–; després de les transformacions profundíssimes que hi ha hagut en el món industrial i financer i en la tecnologia; després que el procés de globalització s'hagi engegat amb tanta força; després que –i aquesta és la part menys positiva–, durant molt de temps, amb poques excepcions, les inversions de l'Estat hagin seguit essent baixes a Catalunya i, després, també, d'anys d'un finançament autonòmic insuficient i discriminatori, després de tot això, el balanç econòmic i social que avui presenta Catalunya és bo.

No els amago –ja l'he esmentat i després en parlaré– l'efecte negatiu que en això juga el mal finançament autonòmic, però, malgrat això, tinguem presents algunes dades sobre l'evolució de l'economia catalana; da-

des no del darrer trimestre o del darrer any, que, per cert, pel que fa a Catalunya són francament bones, sinó dels últims deu anys. Crec que són més significatives.

De 1985 a 1995, el producte interior brut *per capita* va créixer a Catalunya un 3,05 anyal; a Espanya, un 2,96 –en el conjunt d'Espanya–, i, a la Unió Europea, un 1,86. La producció va créixer un 3,20%, i, la d'Espanya, un 3,17. L'any 1985, el nostre PIB *per capita* representava el 87,01 de la mitjana europea, i, el 1995 –deu anys més tard–, havíem passat a 95,03, és a dir, dotze punts més. A Espanya, aquestes xifres foren, respectivament, 70,54 i 77,05, i les diferències entre Catalunya i Espanya foren de 16,47 –a favor de Catalunya, òbviament–, foren de 16,47, el 85, i del 17,98, el 95.

Pel que fa a l'atur, el mes de febrer de 1986, l'atur fou la dada màxima. A Catalunya fou del 21,03, un punt per sobre de l'atur mitjà espanyol. I ara és del 9 pelat, el 9%, 9,00: 3,69 punts per sota de la mitjana espanyola.

No els cansaré amb més xifres, però llegiré el que diu l'estudi que ha publicat la Fundació BBV sobre *Capitalización y crecimiento de la economía catalana*. Diu: «En el període que va del 85 al 95, Catalunya ha demostrat una capacitat de generació de renda lleugerament per sobre de la mitjana de les regions espanyoles, i això junt amb una superior..., i, al seu torn, és molt superior a la registrada a l'Europa dels Quinze. Aquest fet, unit a un ritme de creixement de la població catalana inferior a les seves homòlogues espanyoles i europees, s'ha traduït en un acostament dels ingressos per habitant de la regió a la mitjana europea. L'economia catalana ha destacat també per una més gran capacitat de generar ocupació neta, llocs de treball. Finalment, actualment, a meitat dels anys noranta, el treball a Catalunya segueix exhibint una productivitat més elevada que la mitjana de l'Europa dels Quinze.» Trobaran aquesta cita a la pàgina 42 d'aquest estudi.

Per què, malgrat un mal finançament autonòmic i alguns altres elements de discriminació, el resultat és, en termes generals, bo? En part, per raons històriques i sociològiques. Això –sobretot les causes històriques– no és mèrit de cap de nosaltres. Però, en part, ha estat també perquè la política social i econòmica que s'ha fet a Catalunya ha mirat d'aprofitar al màxim totes les nostres possibilitats. És a dir, no hem frenat les possibilitats de la nostra societat civil, del nostre teixit econòmic i de la nostra estructura cívica, sinó que hem mirat de donar-li ales. Ha estat així perquè hem optat decididament per la inversió de dintre i de fora de Catalunya; perquè hem procurat crear o millorar una infraestructura tècnica i logística de suport a la indústria; perquè s'ha fet des de fa anys una política d'estímul de la qualitat; perquè s'ha optat, des del primer moment de l'autonomia, per la projecció exterior de la nostra economia. I, com això, moltes altres iniciatives en aquesta mateixa línia. I encara hi podríem afegir que des de Catalunya s'ha defensat una política econòmica espanyola que, a part de ser, al nostre entendre, la que convenia a tot l'Estat, era especialment adequada per a una economia i per a una societat com les de Catalunya. Això ha estat sempre així, però, especialment, des del 1993, i ara mateix –ara mateix– també ho és.

Si del camp estrictament econòmic passem al social, veurem, d'entrada, que en dos terrenys Catalunya pot oferir una realitat i un funcionament que es poden considerar molt positius: la sanitat i l'ensenyament. Si alguna crítica se'ls pot fer –o se'ns pot fer– és potser per excés d'ambició. De fet, tant el PSOE com el PP a voltes ens han criticat per considerar que ens hem excedit. Això ens ho podrien dir si el finançament autonòmic català fos correcte i ho hagués estat des del primer moment, i si ara hi hagués hagut un reconeixement clar del dèficit general de la sanitat espanyola. I el Govern català també seria sensible a la crítica que es pogués fer si es fes des de dintre de Catalunya –cosa que en aquest sentit no passa– una crítica en el sentit que la xarxa hospitalària és excessiva o que no hem d'aplicar la LOGSE tal com en el seu moment es va decidir per a tot l'Estat, que és com ho fem. Sigui el que sigui, el cert és que en aquests camps, bàsics per a un bon estat del benestar, el nivell català és bo.

A això es pot afegir que aquest Parlament i el Govern de la Generalitat foren capdavanters a Espanya en termes com el PIRMI, com el Servei de Col·locació, com la Llei contra les barreres arquitectòniques; també ho foren en l'atenció als malalts terminals, també ho han estat i ho són en l'atenció als malalts terminals, en el programa «Vida als anys», en el Servei d'Atenció a la Víctima del Delicte, etcètera, tantes altres coses.

S'hi pot afegir també que el Govern català és el que més ús ha fet de les disponibilitats pròpies i de les procedents de l'Administració central per a construir pisos a l'abast de sectors socials modestos, o que és el que més centres especials de treball per a minusvàlids ha creat o ha potenciat, fins al punt que a Catalunya hi ha el 40% de places de tot l'Estat.

La manera més incontrovertible de veure quina és l'orientació d'una política és analitzar els seus pressupostos. Doncs bé, l'anàlisi dels pressupostos de la Generalitat posa de manifest molt clarament que els departaments, diguem-ne, socials –Ensenyament, Sanitat, Benestar Social– han estat objecte d'una especial atenció.

També en un sector tan determinant per a calibrar el grau de modernitat d'un país i el grau d'esforç per a assolir una bona qualitat de vida, que és el del Medi Ambient, el progrés ha estat molt notable. Òbviament, hi ha situacions i casos concrets, encara, de signe negatiu. Però no és menys cert que l'actual situació mediambiental de Catalunya ha rebut més d'una qualificació positiva per part d'un jutge imparcial i exigent com és la Unió Europea, pel que fa als rius, pel que fa a les platges, pel que fa a l'aigua del mar. I també és molt positiva l'evolució referent a la càrrega contaminant industrial i al tractament de les aigües residuals urbanes. És només per raons de brevetat que no m'allargo més en aquest tema en què l'obra de govern ha estat especialment important.

I així podríem seguir, des dels equipaments culturals fins a les infraestructures d'aigua, de transport, de carreteres, des de la ciutat de Barcelona a l'evolució del Pirineu o del Camp de Tarragona; des dels instruments de suport a la nostra indústria fins a l'estat actual de les nostres universitats; des de tots aquests punts de vista

i d'altres veuríem, que Catalunya és avui una realitat sòlida i que progressa.

Però els he dit que no pretenc amagar les insuficiències que seguim tenint. Sense elles, el quadre que faig del país no seria complet.

Per començar, tenim coses a mig fer: de vegades per retards criticables, altres cops perquè, simplement, tota acció, tot canvi, tota reforma –sobretot si és important–, requereixen temps. La LOGSE és a mig aplicar, per exemple –no pot ser d'altra forma–; la Llei de barreres arquitectòniques trigarà anys a estar aplicada del tot. I, com això, altres coses.

Tenim, entre les insuficiències que enfosqueixen el nostre balanç, un mal finançament de la Generalitat –els en parlaré després.

I tenim un problema; un problema, certament, però, sobretot, un repte –sobretot, un repte–, un repte que és general a la societat europea, que és el de la gent gran. No pas perquè des de la Generalitat no s'hagi fet un esforç notable –que els puc demostrar amb xifres i amb realitzacions–, no pas per això, sinó perquè la magnitud i la naturalesa i la previsible evolució del problema de la gent gran, cada dia que passa, s'agreuigen. Aquí, i a tot Europa. No és un problema ni un dèficit específics de Catalunya, però nosaltres hem d'ocupar-nos del que passa a casa.

A l'altre extrem tenim la qüestió de les guarderies, que de moment no podem atendre com voldríem perquè la prioritat són l'ESO, la nova FP i els batxillerats. Així i tot, tenim ja escolaritzats tots els nens que ho han demanat, que són uns cent vint mil, a partir dels tres anys, dels tres als sis. I vull recordar que això no és obligatori, no era obligatori fer-ho.

Tenim el tema de la pobresa i de l'exclusió social d'aquelles persones que s'han vist immerses en processos de marginació, d'aquelles altres persones que es troben en situació de risc social –infants i adolescents abandonats i maltractats–, drogodependents, malalts mentals, dones maltractades, expresos, etcètera. Tampoc de tot això no tenim l'exclusiva: hi és en els països més opulents d'Europa. Però que no en tinguem l'exclusiva no vol dir que no n'hàgim de parlar en aquest debat, o que no hàgim de parlar dels accidents laborals –que darrerament han «repuntat»–, dels accidents de carretera i de les seves causes, de la insuficiència d'una part de les pensions, o que hi ha encara alguna masia que no té llum. O de la Sida, a propòsit de la qual, de tota manera, podem dir que la prova que a Catalunya el Govern de la Generalitat ha fet més que la majoria de les comunitats autònomes espanyoles, probablement que totes les altres comunitats autònomes espanyoles, és que ens vénen molts –molts– malalts de la resta de l'Estat; però segueix essent un problema dramàtic.

Dit això, i per tancar la descripció del que és Catalunya avui, deixin-me explicar que les Nacions Unides han elaborat una metodologia sobre –en diuen– «l'índex i els perfils del desenvolupament humà», amb inicials IDH –IDH. I aquesta metodologia serveix per a establir un rànquing de països segons el que col·loquialment se'n diu o en podríem dir «viure bé». El viure bé no ve

determinat només per la riquesa, sinó per un conjunt de dades heterogènies –l'esperança de vida, el grau d'alfabetització, la taxa de matriculació escolar i universitària, el PIB *per capita*, etcètera–, una sèrie de dades –ho repeteixo– heterogènies, que configuren una societat amb bona qualitat de vida; viure bé s'assembla –no és ben bé això, però s'hi assembla– molt a qualitat de vida. Doncs bé, segons les Nacions Unides, en un rànquing on figuren el Canadà, França, Noruega, Islàndia, Holanda, el Japó, Finlàndia, Nova Zelanda, Suècia, Espanya, Àustria, Bèlgica, Austràlia, el Regne Unit, Suïssa, Irlanda, Dinamarca i Alemanya, en aquest rànquing, segons aquesta metodologia de les Nacions Unides, Catalunya figuraria en la *quarta* posició. Atenció –s'ha de dir això–: si es calcula l'IDH no pels Estats Units sinó per Califòrnia, i no per Alemanya sinó per la ciutat - *Land* d'Hamburg, probablement ens passarien alguns d'aquests estats - *Länder* o regions. Però, amb tot, el resultat és tan bo que seria fàcil de rebutjar per fals si no vingués avalat pel prestigi de les Nacions Unides i per una cosa: perquè –i els suggereixo que facin la prova– cada cop que a un català que per la seva activitat professional viu o viatja molt a l'estranger, o bé a un estranger que viu aquí, si se'ls pregunta com viuen a Catalunya o com es viu a Catalunya, diuen que «molt bé». Cosa –i no em canso de repetir-ho– que no exclou que en el conjunt de la societat hi ha gent –i no poca– que viu malament.

Si de la qualitat de vida passem a una altra manera de qualificar un país, que és la de la seva estructura política, el seu clima social, el seu grau de convivència, el seu equilibri, la seva capacitat de progrés i la seva aptitud per a la innovació, la seva vida cultural, etcètera, ens trobem –ens trobem– que avui, arreu d'Europa, es parla del model català; textualment així: del model català. Es valora que Catalunya sàpiga defensar la seva identitat en marcs polítics més grans; que combini l'arrelament amb la projecció internacional; que disposi d'una capital de tant prestigi i atractiu com Barcelona, però que això no hagi xuclat la resta del país. Es valora que tot això es produeixi per camins de pau i de convivència; que tingui l'ambició, el país; que Catalunya tingui l'ambició de jugar un paper positiu a tot l'Estat espanyol, i que s'atreveixi i que vulgui i que tingui l'ambició de trametre missatges propis a Europa. Es valoren totes aquestes coses. Ens sorprèn de vegades veure fins a quin punt Catalunya és coneguda i valorada. A França, a Itàlia, a la Gran Bretanya, a Suècia –per dir països dels quals he llegit això directament en els seus diaris, de vegades traduïts, com en el cas de Suècia, òbviament–, es parla d'aquest model. I, dintre mateix d'Espanya, la imitació de Catalunya és molt freqüent i intensa. O sia que el nostre país té ara una imatge positiva. La imitació és freqüent i intensa, encara que de vegades es fa d'amagat i dissimulada.

Si insisteixo en el bon nivell que Catalunya ha assolit –malgrat les insuficiències que jo mateix he enumerat, i la llista de les quals pot ser ampliada–, si els presento l'aval de les Nacions Unides com a prova de la nostra realitat positiva és perquè tenir present el que hem fet i el que som, a hores d'ara, ens pot donar, ens dona seguretat, i ens pot donar, ens ha de donar un suplement d'ambició. Crec que, aquest bon moment, l'estem, el

país l'està aprofitant. S'aprofita a través del treball d'aquest Parlament. Des de l'últim debat de política general s'han aprovat quinze lleis –a part del pressupost; setze, per tant–, algunes tan importants com la d'equipaments comercials, la de protecció civil, la d'associacions, la del PIRMI, la de creació del Consell de Treball, Econòmic i Social.

Per altra banda, l'acció del Govern ha estat sostinguda, malgrat la necessària contenció de la despesa i la contribució a l'estalvi general. No s'ha interromput l'aplicació de la LOGSE; s'ha confirmat l'aplicació del nostre programa sanitari; s'ha continuat el desplegament de la Policia Autònoma; s'han seguit construïnt equipaments culturals, petits i grossos; s'ha continuat la política d'infraestructures –carreteres, regadius, metro, llotges de pescadors, etcètera–; s'ha activat la política de construcció pública, i també privada, d'habitatge a l'abast de sectors populars; s'han utilitzat a fons els ajuts europeus a l'agricultura i a la ramaderia; hem aconseguit inversions privades molt importants, etcètera. Un etcètera que pot ser llarguíssim i molt positiu.

S'aprofita també aquest bon moment a través de la utilització d'una capacitat de negociació superior a la que havíem tingut en altres èpoques, amb uns resultats –i em refereixo als últims quatre anys– que, d'una manera no exhaustiva, es poden resumir –centrant-me, de moment, en el tema més pròpiament català i autonòmic– així: traspassos importants, sobretot a Justícia, Agricultura i Treball, i als organismes portuaris–; nou model policial i transferència, també, de la competència de trànsit; consolidació del català com a llengua vehicular a l'ensenyament; més competència de la Generalitat en la gestió de la cooperació econòmica de l'Estat amb els ajuntaments; lleis sobre el funcionament de l'Administració de l'Estat –que, entre altres coses, comporta la desaparició dels governadors civils, i això és més especialment clar a Catalunya a causa del nou sistema policial–, i, a més, hi han altres guanys –bastants, però no tan vistosos–, com –dic: «entre d'altres»– la part sanitària de l'Institut Social de la Marina, o que, per exemple, a partir d'ara, les lleis i els reials decrets, el *BOE* els publicarà també en català. Faig aquesta referència a aquesta cosa, concretament, que s'acaba d'aconseguir, perquè sóc conscient que es pot considerar –i és així– que té molt poca transcendència des del punt de vista de l'ús social de la llengua, o que té molt poca incidència en l'opinió pública, però aquest és el Parlament de Catalunya, que s'ocupa dels temes polítics, també, i dels temes institucionals, i que, aleshores, es decideixi que el *BOE* publiqui coses en català és important políticament i institucionalment; és molt important, fins i tot, políticament i institucionalment, encara que tingui poca repercussió en l'opinió pública. És important institucionalment, des del punt de vista del que és l'estructura plurilingüe, del reconeixement de l'estructura plurilingüe de l'Estat.

Pel que fa al finançament, els guanys que hi han hagut han estat la cessió del 30% de l'IRPF sense topall, que, de fet, fins a aquest moment, només n'hem percebut els beneficis aplicats a l'any 95, que eren el 15% amb topall, i que van ser només 4.500 milions –sense topall

n'haurien estat 7.000 o 7.500–, i que tots sabem que això, ara, amb el 30% i sense topalls, és el que, de mica en mica, ha d'anar donant resultats. Però, en fi, és això el que s'ha aconseguit, que seran diners –cada vegada més–, i que, sobretot, representa la introducció d'un concepte nou en el finançament autonòmic que feia temps que perseguíem. I, a part d'això, hi han hagut millores en el finançament sanitari i hi han hagut també millores en alguns serveis específics. Només això darrer, de moment –i sense comptar el que va representar també aquest mateix mecanisme de millorar alguns serveis específics durant l'època de la col·laboració amb el Partit Socialista–, només això darrer, aplicat a la col·laboració amb el Partit Popular, de moment ja representa, a partir de l'any passat, un ingrés suplementari de 32.000 milions incorporats al PIE –que és l'important, que s'incorpori al PIE, al Pla d'Inversions de l'Estat.

Ara bé: és probable que el que com a imatge general arribi al públic, tapant, en part, aquesta obra de govern, tapant els guanys autonòmics i fins i tot esmorteint la percepció de la bona situació global, deixant en segon terme –també com amagat– el que la nostra política ha significat d'ajut a l'evolució global positiva, de signe econòmic i social, de l'Estat espanyol i de Catalunya, és probable, dic, que el que arribi al públic com a imatge general, tapant tot això que dic, siguin alguns temes que, segons com es mirin, són conflictius i, segons com, són la simple expressió d'aspectes problemàtics –naturalment problemàtics– de la nostra realitat. Alguns, fins i tot, són problemes no catalans; fins i tot n'hi han que ens afecten poc, o quasi gens, o gens, però que ocupen l'atenció principal dels mitjans de comunicació. I l'estat d'esperit que això provoca no és bo.

D'altres d'aquestes qüestions són més pròpiament catalanes. Un d'aquests temes és la constant discussió amb Madrid per temes competencials i financers. Que consti que això té –com ja he dit abans– un costat positiu; demostra que estem en condicions de discutir, com ho demostra que, d'aquesta discussió –a voltes difícil–, n'hem tret resultats importants. Però també és cert que la constant discussió pot fatigar i pot ser objecte d'una presentació negativa, i que a cavall d'això es desencadenen, sovint d'una manera interessada, campanyes de signe anticatalanista o simplement anticatalà. En aquest sentit, m'atreveria a demanar a Televisió Espanyola que, si un dia volen fer un debat –en una hora punta d'audiència a tot Espanya– sobre Espanya, l'orientin, en la tria de les persones i en el plantejament, d'una manera que parlin d'Espanya, i que no parlin només de Catalunya, del País Basc, del nacionalisme català o del País Basc, amb la qual cosa, si això fos realment representatiu, significaria que Espanya –ja que per parlar d'Espanya s'ha de parlar de Catalunya i del País Basc– és molt poca cosa. O sigui que aniria bé que, en un nivell com la Televisió Espanyola, doncs, no hi haguessin complicitats amb aquesta mena de campanyes que –ho repeteixo–, per altra banda, són com una mena de reconeixement d'una insignificança que, per altra banda, aquesta insignificança és falsa: Espanya no és insignificant.

Bé, però, a part d'això, hi ha un gran tema –això no ho duia escrit, com han vist, no? (*Rialles.*) Però, a part

d'això, hi ha un gran tema, el del finançament, que ha ocupat bona part de l'atenció pública i que ha creat malestar per la necessitat que hem tingut de pressionar un dia sí i un altre també, per qüestió de diners, que sempre és antipàtic. Per exemple, l'exemple més clar de com s'ha hagut de dur la negociació sobre la sanitat des de fa molts i molts mesos és una penosa confirmació del que els dic. No m'estendré gaire en les dades, que són prou conegudes. El dèficit fiscal català oscil·la, segons els estudis –alguns, per cert, fets des de fora de Catalunya, per gent de Madrid, de Múrcia, del País Basc, etcètera–, entre un bilió 50.000 milions i un bilió 300.000 milions; o sigui, entre 166.000 i 266.000 pessetes per persona. Una altra dada és que, entre el que paguem per sobre de la mitjana espanyola –120 per cent– i el que rebem per sota –83 per cent–, hi han 37 punts de diferència; millor dit, hi havia quan es va fer aquest estudi, que és de fa dos anys; la veritat és que, amb les millores aconseguides durant els darrers dos, tres anys, això ha millorat. No prou, ni de bon tros, però ha millorat. No, de bon tros, el que caldria, i es pot seguir dient, sense por d'equivocar-nos, que la diferència que hi ha en aquest terreny segueix essent molt, *molt* –ho subratllo– excepcional a Europa.

Ara bé, com els deia, no cal presentar tot el rosari de xifres que configuren un finançament deficient, injust i, en molts aspectes, discriminatori. En canvi, convé analitzar alguns conceptes i aclarir alguns fets. És cert que, del 1993 ençà –i, sobretot, durant els últims divuit mesos–, hi ha hagut una millora en el nostre finançament. No em refereixo només a la cessió d'un tram de l'IRPF –sobre la gradualitat del qual ja els he parlat–, sinó també a una sèrie de millores específiques, que han tingut uns efectes més importants i més ràpids, sobretot. Millores que han permès superar els efectes de la recent política de contenció pressupostària, que han permès aplicar la LOGSE, continuar la política sanitària, i, en general, mantenir un bon pols en la majoria d'activitats de la Generalitat; no dic en totes, dic «en la majoria» –en la gran majoria–, no en totes.

Malgrat això, seguim tenint un finançament que no és equitatiu, i que no respon a les necessitats d'una societat i d'un país com Catalunya. Això vol dir que, quan hàgim de renegociar el finançament, haurem de proposar un canvi molt més radical del que va representar la cessió d'un tram de l'IRPF o que els guanys limitats –importants i d'efectes, a més, immediats, però, en darrer terme, malgrat tot, limitats– de la revisió del cost d'alguns serveis específics.

El Govern central té raó quan diu que no podem –sobre el paper té raó– renegociar el finançament fins a l'any 2000-2001. Però hi han punts concrets que sí que es poden negociar ara, sense canviar el règim, el sistema global. Recordin, per exemple, que el Consell de Política Fiscal i Financera, amb acord del Govern central, està estudiant la possible adscripció dels impostos especials al finançament autonòmic. Però, deixant de banda això, totes aquestes coses que sí que es poden negociar sense afectar el sistema global –a banda d'això–, el que he de dir és que hem d'iniciar –des de l'any que ve–, hem d'iniciar una acció, dintre i fora de Catalunya, dirigida al Govern central, però també a l'opo-

sició, a les comunitats autònomes, a l'opinió pública espanyola, també a la catalana, a la societat catalana, a les seves institucions, per tal de preparar el terreny del que ha de ser aquesta formulació nova. I, òbviament, en el moment oportú, caldrà discutir-ho, això, en aquest Parlament.

Hem de revisar i fer revisar, sense complexos, conceptes com el de solidaritat, concepte positiu i benèfic, però del qual s'ha abusat, i s'abusa, i que, a més, en la forma com s'ha aplicat, ha quedat desfasat. Hem de revisar l'estat actual dels desequilibris territorials, i la idea –del tot falsa– que a Espanya són més grossos que enlloc més d'Europa. Hem d'enfondir en la relació –sovint utilitzada contra nosaltres– entre dèficit fiscal i dèficit comercial, o superàvit comercial, i entre dèficit fiscal i seguretat social. I hem de poder introduir en la discussió del finançament el concepte de les necessitats i de les possibilitats, o els reptes propis de cada territori; cada territori té reptes diferents. A l'Expotècnia de l'Índia, de Nova Delhi, només hi havia tres comunitats autònomes, que eren Madrid, el País Basc i la que tenia la representació més alta, Catalunya, i això costa diners, però això és una necessitat i un repte que té Catalunya i que no tenen altres comunitats autònomes, anar a l'Expotècnia de Nova Delhi. Aquestes coses, i d'altres –moltes–, s'han d'introduir en la discussió del finançament.

També hem de fer que es prenguin en consideració els diversos mecanismes europeus de finançament; ja saben que Catalunya no solament té dèficit fiscal amb Espanya, sinó també amb la Unió Europea. Per part meua, ara, no he d'enfondir més en aquest tema; malgrat tot, els progressos que espero que a fi d'any podrem constatar ens han de permetre no pas donar aquest tema per resolt, però sí mantenir, com deia abans, un bon pols de l'activitat pública a Catalunya. Però el cas –tornant al començament d'aquest capítol–, el cas és que el constant estira-i-arronsa en aquest tema emmascara poc o molt el que, de fet, ben mirades les coses, és un bon moment de Catalunya, i el que, de fet –sí es ronen fredament les coses–, és un bon resultat, és un bon resultat, el que hem obtingut de la col·laboració amb els dos últims governs espanyols.

Estic segur que aquests problemes –i potser d'altres, també– seran evocats amb insistència durant el debat subsegüent al meu discurs –és lògic que així sigui, en parlar-ne tant com calgui–, però, com abans els deia, no convé que els temes poc o molt polèmics –que, d'altra banda, és bo, és lògic que n'hi hagi–, o que les insuficiències d'ordre divers que patim ens emmascarin l'estat de situació del nostre país, que, en conjunt –ho repeteixo–, és clarament positiu. I, sobretot, que ens facin perdre de vista les bones perspectives que tenim. Per tant, torno ara –arrencant d'una realitat positiva i d'una positiva conjuntura–, torno ara a parlar de com podem continuar construint Catalunya d'acord amb el projecte que tenim. Projecte que es pot definir de diverses maneres. Una d'elles –una de les maneres de fer-ho– és aquesta: volem que Catalunya sigui una societat de formació i de coneixement, competitiva i de qualitat, de treball i de benestar social, de cohesió, d'equilibri i de convivència, amb vitalitat cultural, amb capa-

citat i vocació de projecció, que se senti catalana i amb sentit de responsabilitat. I com que això, per dir-ho així, és el nucli o el pinyol del meu discurs, permetin-me que els ho repeteixi: volem que Catalunya sigui una societat de formació i de coneixement, competitiva i de qualitat, de treball i de benestar social, de cohesió, d'equilibri i de convivència, amb vitalitat cultural, amb capacitat i vocació de projecció i de lideratge, que se senti catalana i amb sentit de responsabilitat.

Permetin-me que desgrani aquest enunciat. Deia «una societat de formació i coneixement». Catalunya ha fet i seguirà fent una opció molt forta en aquest sentit; la forma com estem aplicant la LOGSE –molt ambiciosa–, la política universitària que s'ha fet, l'esforç de formació ocupacional i també de formació continuada, els plans de recerca –això i més coses que podria dir– corroboren l'opció que hem fet.

La prioritat que en el pressupost del 98 donarem novament a ensenyament; la prioritat que, en l'aplicació de l'Estatut, és a dir, en la nostra voluntat de fer que s'apliqui definitivament l'Estatut en allò que hi ha pendent, la prioritat que en això posarem a les competències de beques i de recerca; l'estímul a l'increment de la relació entre empreses i universitats; la creació de l'Agència de Valoració, el prestigi arreu del món de la Universitat Oberta de Catalunya, tot això corrobora que seguirem fent aquesta opció.

Vull fer notar, per situar les coses, per situar el que fem i situar certes crítiques, que, en ensenyament, el nivell assolit a Catalunya és més alt que el de molts països europeus considerats avançats. El nou Govern britànic ha dit que d'aquí a cinc anys el nombre màxim d'alumnes per aules serà de trenta, d'aquí a cinc anys. A Catalunya ara ja és, segons sigui primària o ESO, de vint-i-cinc o de trenta; de fet, a la pràctica, de menys de vint-i-cinc, i si, en comptes de per aules, ho comptem per mestres, aleshores tenim un mestre per quinze, setze o disset alumnes. També ha dit el govern britànic que d'aquí a cinc anys hi haurà ordinadors a totes les escoles..., a totes les aules. Actualment, sobre un total de 37.000 escoles, n'hi ha a 2.000. A Catalunya n'hi ha al 50% de la primària i al 90% de la secundària. Per altra banda, Catalunya, clarament, és la comunitat autònoma espanyola que ha avançat més en l'aplicació de la informàtica educativa a través del programa d'informàtica educativa. Com a punt final d'això deixin-me dir que entre les condicions que la setmana passada en Bertinotti i la Rifundazione Comunista varen posar al govern Prodi –i que, per cert, el govern Prodi no ha acceptat– hi havia l'ensenyament obligatori fins a setze anys. Aquí, ja el tenim.

En segon lloc –capacitat de coneixement i de formació–, en segon lloc, volem que Catalunya sigui una societat competitiva. Si vostès repassen els pressupostos de la Generalitat dels darrers anys –de fet, de sempre–, veuran que tenen una clara inclinació cap als departaments socials: Ensenyament, Sanitat, Benestar Social, Treball. Procurarem mantenir aquesta orientació. Però, dit això, només per introduir un element de reflexió, perquè realment els nostres pressupostos tenen aquesta inclinació social, deixin-me dir, dit això, deixin-me que triï, entre les moltes cites de què dispo, la del ministre

holandès de Treball, el socialista Ad Melkert: «Primer l'economia; de seguida, després, el social.» Trobaran la cita ampliada i argumentada a *Le Monde* del 7 d'octubre, pàgina 8. Trio aquesta cita perquè és recent –no fa vuit dies– i trio Holanda perquè és el país que tothom diu –jo també ho crec– que, durant els últims quinze anys, millor ha reformat l'estat del benestar i, més dràsticament –més dràsticament–, ha reduït l'atur –a part de Gran Bretanya, que és una altra història.

La veritat és que, com els deia –Gran Bretanya, pel que fa referència a l'atur, no a l'estat del benestar, que quedí clar–, com els deia –i malgrat la cita que acabo de fer del ministre holandès–, el Govern de Convergència i Unió sovint en el pressupost ha primat el social sobre el pròpiament productiu; amb tot, ha estat sempre conscient que el creixement econòmic i la competitivitat són del tot imprescindibles. Per això, ha donat tot el suport possible a la nostra economia productiva i ha pres normes a favor de la qualitat dels nostres productes i dels nostres serveis, a favor de la innovació tecnològica, de l'atracció d'inversions estrangeres, d'una política energètica orientada a la qualitat del subministrament, de l'abaratiment i de l'estalvi de l'energia, etcètera. Per això, també ha impulsat la projecció exterior de l'economia catalana –allò que els deia abans de Nova Delhi–, tant pel que fa a l'exportació..., però ho ha fet des del primer moment, des de l'any 80, i ho ha fet tant pel que fa a l'exportació com a la inversió, i tot això tant en el camp industrial, com en l'agrari, com en el turístic.

El creixement econòmic requereix també una forta política d'infraestructures. S'ha fet –i a fons– durant molts anys, si bé ara ens hem vist obligats a alentir-la, però amb el reforç d'alguns ajuts europeus –que, malgrat tot, en rebem– i de GISA podem mantenir-la a un bon nivell. Les inversions de l'Estat a Catalunya han de jugar en això un paper important; vostès saben que aquest ha estat un tema recurrent de negociació i, de vegades, de confrontació amb el Govern central.

En tercer lloc, volem que Catalunya sigui una societat de treball i de benestar social. Hem tingut competències limitades pel que fa a treball, però crec que s'han utilitzat imaginativament. És un dels camps on la imitació d'altres comunitats autònomes espanyoles –generalment silenciada, però no sempre– és més evident. Dic: «No sempre» perquè, darrerament, hi ha hagut per part de la Junta d'Andalusia un reconeixement públic i molt explícit del tipus d'ajut que havia rebut per part de Catalunya, cosa que agraeixo. Ara, el traspàs de l'Inem eixamplarà el nostre camp d'acció, però aquestes limitacions han estat en bona part superades –i aquí el mèrit és del Govern, però també del conjunt de la societat catalana– gràcies a la mobilització ben orientada dels nostres recursos productius, humans i socials.

En parlar de societat de treball i de benestar social, o d'estat del benestar, cal tornar a parlar de l'ensenyament i de l'aplicació de la LOGSE, subratllar el seu caràcter molt integracionista, cal parlar del molt alt grau de matriculació que hi ha a Catalunya –allò que deïem de les Nacions Unides–, etcètera. Hem de dir, i ho podem dir, perquè és veritat –ho hem de dir i ho podem dir perquè és veritat–, que tenim un model sanitari de molt bon nivell, en camí de completar-se, això

sí, però altament valorat. I això també, amb els mateixos problemes, amb els problemes propis d'un sistema d'atenció gratuïta generalitzada i d'alt nivell tècnic, amb els mateixos problemes que es donen a Noruega o a Suècia, que els els puc explicar, si vostès volen, en el debat de demà.

Per altra banda i dintre d'aquest mateix capítol, cal dir que l'esforç per donar uns bons serveis d'assistència social ha estat important per part del Govern de la Generalitat, i també, òbviament, per part de moltes altres institucions. El nostre problema és veure com tot això ho podem fer universal i sostenible, i subratllo –i després en parlaré– la paraula «sostenible». I, en aquest terreny, també preocupa la demanda creixent de serveis socials i, especialment, preocupa l'evolució –ja ho he dit abans, però ho repeteixo–, l'evolució previsible del problema de la gent gran. Però el camí fet –no dic «l'assoliment», dic «el camí fet»– cap a una societat de benestar social ha estat molt gran i, en tot cas, aquest camí és el que continuarem seguint.

De tota manera, hi ha un tema que ens preocupa especialment. Tot i que sembla que, durant l'últim any, també en això hi ha hagut una certa millora, seguim tenint el problema de la pobresa i de l'exclusió, el problema dels que corren el risc de restar fora. N'he parlat abans –i vostès consideraran que jo sóc una mica repetitiu, i és veritat que ho sóc; hi tinc una certa tendència–, però, en aquest cas, em sembla que la repetició està molt justificada, perquè és un drama que fàcilment pot caure en l'oblit, precisament pel grau de marginalitat que té. Iniciatives com la renda mínima d'inserció –de la qual es va aprovar la Llei aquí no fa gaire, però que ja es practicava d'abans–; els programes d'inserció sociolaboral; l'oferta de 3.250 pisos amb un lloguer, recentment, que no pot superar el 30% dels ingressos de la unitat familiar; els ajuts per a accés i manteniment d'habitatges, tot això són mesures d'efectes lents; de vegades, poc vistosos, però, a la llarga, certament, són eficaces i, en tot cas, vénen exigits per la solidaritat i, àdhuc, per l'honorabilitat de la nostra societat.

Volem també –quart punt– que Catalunya sigui un país i una societat de cohesió, d'equilibri i de convivència. Per aconseguir-ho, en el passat hem treballat –i en el futur seguirem treballant– en la línia de l'equilibri territorial, de l'eixamplament del sector de classe mitja, de la integració en un cos social i nacional català plural, però amb denominadors comuns prou forts per fer que Catalunya sigui un sol poble; seguirem treballant en la creació i en el manteniment i en la millora d'un estat del benestar universal i sostenible, que és un element formidable de cohesió. Seguirem caminant amb tot això per tal que Catalunya sigui una societat –ho repeteixo– de cohesió, d'equilibri i de convivència.

I, ja que he parlat d'equilibri territorial, cal recordar el paper tan important de Barcelona. Barcelona és una carta major de Catalunya. Ja fa anys, en fa vint –quan, per cert, no estava de moda parlar bé de Barcelona per part de la majoria de sectors polítics–, ja fa anys que vaig dir que era la *force de frappe* –concretament, vaig utilitzar aquesta expressió– de Catalunya; li dóna força i prestigi, nom i potència, i li dóna motius d'orgull.

És per això que el Govern de Catalunya valora el progrés que ha experimentat la ciutat i la imatge que ha adquirit; ha estat quelcom altament positiu per a Catalunya i per a Barcelona, òbviament. A aquest esforç de millora, de promoció, de prestigi, la Generalitat hi ha fet una aportació molt important i vol continuar fent-la, i es congratula, a més, que hàgim aconseguit que, malgrat el gran pes de Barcelona i de l'àrea circumdant, a la resta, a tota la resta de Catalunya hi hagi gent, es creï riquesa, es faci cultura, hi hagi benestar i les persones disposin de possibilitats de promoció. És a dir, com deia abans, al començament, ens congratulem que Barcelona no hagi estat un xuclador. D'això, n'he parlat molts cops i, per tant, no hi insisteixo.

Però hi ha un altre element de cohesió, d'equilibri, fins i tot de sostenibilitat en el qual desitjo insistir, que és el de la família. La família és un àmbit de transmissió de vida i de valors, de convivència i d'autèntica solidaritat –on millor es practica la solidaritat i amb més naturalitat és en la família–, però, a més, és un gran element d'estabilitat i de seguretat social, colectiva i personal. Com deien l'any passat aquí, a Barcelona, els representants del Consell Nòrdic, és a dir, els representants, de fet, dels governs escandinaus: «Sense famílies sòlides l'estat del benestar no aguantarà.» El mateix diu el nou govern britànic. Celebrem, per tant, que la reclamació repetida des de fa anys, la reclamació de Convergència i Unió perquè la política pressupostària espanyola incorpori elements de suport a les famílies vagi tenint acceptació, tot i que això –i els ho he d'advertir, però ha de ser així– tindrà, l'any que ve, un cost per a la Generalitat, concretament, d'uns 2.500 milions de pessetes, que deixarem d'ingressar.

Ara, la política familiar té un camp d'actuació molt més extens que les desgravacions fiscals; té el del carnet familiar, per exemple, que la Generalitat acaba d'introduir, o el de l'habitatge. D'aquí ve que la contenció pressupostària que ha calgut aplicar a Política Territorial i Obres Públiques s'hagi fet prioritant tant com s'ha pogut el capítol dels ajuts –els ajuts en general– a l'habitatge, i d'aquí ve també que en els últims cinc anys s'hagin aprovat vuit lleis civils en matèria de família.

En aquest capítol de la convivència i de la cohesió vull introduir un comentari sobre un concepte que caldrà que tinguem molt en compte, sincerament i honestament, molt en compte, que és el de la sostenibilitat. És un concepte que s'aplica sovint en el llenguatge mediambiental i, de retop, en l'econòmic: es parla del desenvolupament sostenible, sostenible en el sentit que no sigui destructor dels recursos i de l'entorn, però també en el sentit que ell mateix no se segueixi l'herba sota els peus o que no acabi afavorint només uns quants i perjudicant la resta. Aquest mateix concepte, l'hem d'aplicar a molts altres camps, per exemple, al del desenvolupament social o al de la relació intergeneracional. L'estat del benestar, per exemple, s'ha de plantejar d'una manera que sigui universal i sostenible, amb el benentès que a la curta o a la llarga deixarà de ser universal i deixarà de ser equitatiu, si no és sostenible. De fet, actuar en termes de sostenibilitat equival a actuar amb criteris de solidaritat o –els ho diré d'una altra

manera—, sobretot, per fer apel·lació a aquella acció-actuació, aquella manera de fer sincera i honesta que hem de tenir: actuar en termes de no-sostenibilitat equi-val a actuar amb criteris d'insolidaritat.

Volem també que Catalunya sigui una societat de cultura, i això per un doble motiu: per ser el fet cultural un component bàsic de la personalitat nacional de Catalunya i, en termes més generals, perquè un bon nivell cultural és un element de modernitat i de qualitat de vida. Durant els últims quinze anys s'ha fet a Catalunya una tasca molt important de creació d'equipaments, i crec que, en general, s'han omplert o s'estan omplint de contingut. Això segon —omplir-los de contingut—, naturalment, en gran part, en gran part, no és mèrit principal de les institucions, perquè la creativitat no es decreta. Però hi ha hagut en molts camps una política important, en molts camps, una política important de suport a la vida cultural i artística. Des de dintre a vegades es veuen més les nostres carències que el que tenim de bo. Ara mateix, l'exposició —per altra banda, molt interessant— «Madrid - Barcelona» ha provocat comentaris més aviat negatius o alguns comentaris negatius, si més no, respecte al pes de la indústria cultural catalana i, fins i tot, respecte a la cultura catalana. I crec que algunes evolucions desfavorables eren inevitables i ho seran mentre no tinguem més pes polític i més pes financer. Però també hi ha hagut evolucions positives i, en conjunt, crec que Barcelona i Catalunya han mantingut un bon nivell. Els estrangers que vénen a viure a Barcelona —no qui hi passa, no—, que vénen a viure a Barcelona i que tenen interès per la cultura donen a Barcelona una nota positiva alta, i també valoren, alguns que s'endinsen més en el país, que la vida cultural estigui molt estesa per tot el territori, i, per altra banda, tenim una cultura popular molt diversa i de tots els nivells. Tota aquesta realitat ha de permetre continuar una política de suport amb equipaments i ajuts econòmics, que cal complementar amb una intensificació del suport a tot el que signifiqui indústria cultural; intensificar, perquè ja s'està fent.

Un altre punt: volem que Catalunya sigui un país i una societat amb capacitat i amb vocació de projecció i de lideratge; en tenim necessitat econòmicament. Només si som capaços d'estar presents en el món i de donar de nosaltres una bona imatge al món creixerem econòmicament i podrem assegurar la sostenibilitat del nostre sistema social. En tenim necessitat nacionalment; no més si combinem la voluntat d'afirmació com a país amb un esperit d'obertura i de projecció aconseguirem salvar-nos alhora del perill de destrucció i del de l'esquifidesa. En tenim necessitat culturalment, tècnica-ment, políticament; ser referent fora del nostre territori ens dóna força, prestigi i moral. Val a dir que ara som un referent i un referent positiu; potser mai com ara Catalunya havia estat tan coneguda i observada a tot Europa i també a Amèrica. Com abans els deia, l'expressió «model català» és usual en el llenguatge polític europeu. L'acció política de Catalunya a Espanya, que justament és una demostració ben clara a escala espanyola d'aquesta voluntat i d'aquesta capacitat de projecció catalana, és altament valorada a tot Europa, amb el benentès que tothom sap que aquesta acció està protagonitzada principalment pel nacionalisme català;

és a dir que la Catalunya que intervé en la política espanyola no la mou, o que hi intervé principalment, no la mou només un interès polític o social, o econòmic, sinó també, i específicament, el propi interès nacional. Aquesta necessitat de projecció i d'incorporació activa a horitzons més amplis durant aquests darrers anys s'ha posat especialment de manifest en la política europea i espanyola de Catalunya i, més específicament encara, del Govern de Catalunya. A la nostra primigènia vocació europea, primigènia vocació, perquè anar a parlar a Aquisgrà de la imminent entrada d'Espanya, l'any 85, al que aleshores se'n deia la Comunitat Econòmica Europea no fou un gest teatral, sinó una manera d'afirmar les nostres arrels, els nostres orígens, la nostra vocació i la naturalesa del nostre projecte de futur. A aquesta primigènia —dic— vocació europea s'ha afegit que el camí de la innovació, del creixement i de l'equitat, per exemple, de l'estat del benestar passa per Europa. Per anar endavant Catalunya necessita Europa; per altra banda, es veu capaç, crec que es veu capaç no solament d'incorporar-s'hi passivament, sinó amb protagonisme. Europa és per a nosaltres una garantia i, sobretot, un repte, i és ben sabut que són els reptes el que fa que un país vagi endavant.

Abans de seguir amb aquest anar desgranant com aspirem que sigui Catalunya, abans de tocar uns últims aspectes —dos, concretament—, més relacionats amb actituds humanes que amb plantejaments econòmics o polítics, permetin-me que m'aturi per a desfer una impressió que vostès podrien tenir; vostès podrien pensar que el que els dic és massa genèric, massa discursiu i que no comporta compromisos prou concrets. Crec que plantejar les coordenades bàsiques de com volem que sigui Catalunya ho hem de fer i correspon a la naturalesa d'aquest debat. Però no creguin que, darrere d'això, no hi hagi iniciatives o compromisos concrets. Per tant, abans d'acabar la relació de coordenades que volem que defineixin el nostre projecte de país, els informaré d'una sèrie d'iniciatives a prendre per part del Govern.

En el camp dels traspassos, el Govern posarà l'accent en la transferència de les beques universitàries i no universitàries, en la competència de recerca, en l'ampliació de les funcions transferides de l'Insero, en la gestió dels 0,52% de l'IRPF destinat a associacions i fundacions sense ànim de lucre..., bé, i en diverses coses més, perquè queda una pila de competències pendents, que, per cert, haurien d'haver estat traspassades pels governs socialistes i pel govern popular, no en funció i com a conseqüència de cap pacte polític, sinó com a conseqüència de l'estricta aplicació del que és l'Estatut, i, això, tretze anys de govern socialista no ho varen fer i, evidentment, ara tampoc es fa amb prou rapidesa, tot i que últimament això s'ha activat.

Ja ho dic, els he esmentat alguns objectius especialment significatius. Ens proposem que hi hagi administració única en diversos camps competencials. L'experiència d'agricultura ha estat bona i, per altra banda, hi ha algunes conselleries i alguns ministeris en què el nivell de competències transferides és molt alt; és més: en algun cas, en més d'un, pràcticament, ja s'actua com si hi hagués administració única.

Pel que fa a la funció pública, seguirem racionalitzant les estructures administratives i reduint el nombre de funcionaris, amb el benentès que els números, a primera vista, desmenteixin que s'estigui fent aquesta política degut al fet que tot el que es disminueix, per una banda, és compensat amb escreix, amb escreix, amb els obligats increments de personal de la policia i de l'ensenyament, i amb els increments produïts pels nous traspassos. Cal analitzar els departaments un per un i veure on és que, realment, no incideixen aquests fets, per veure que, realment, es produeix aquesta racionalització i aquesta disminució. Continuarem el desplegament de la policia de la Generalitat i implantarem el número d'emergència unificat a tot Europa, que és el 112 –se'l poden apuntar ja, eh?–, 112.

Ja m'he referit abans, també, a l'esforç que farem per mantenir un bon nivell de construcció d'infraestructures en general, des del metro a la portada d'aigües, posem per cas, com a exemple important, a l'Alt Penedès i al Garraf. Respecte al metro, si bé confirmem que, abans de finals de 1998, hauran començat les obres, com a mínim, d'una de les dues perllongacions a Nou Barris, l'accent, l'hem de posar en la negociació del nou programa. A part d'això, la prioritat principal del Govern de Catalunya durant els propers mesos serà resoldre el tema del gran nus de comunicacions de Barcelona i de l'entorn de Barcelona, constituït per la nova pista de l'aeroport, l'ampliació del port i l'arribada, per la banda de Madrid i de França, del TGV. A recordar que l'ampliació del port i també l'inici de la construcció de la depuradora del Prat requereixen, abans, el desviament del Llobregat. Com vostès deuen saber, aquesta obra està actualment en fase d'informació pública pel que fa a l'impacte ambiental, i confio que no més enllà d'abril o maig de l'any que ve s'haurà començat.

Continuarem la política d'afavorir tot el que sigui projecció exterior de l'economia catalana, així com la captació d'inversions estrangeres, i es procedirà a l'aplicació rigorosa del Pla d'equipaments comercials. I he de dir que, de tots els països de la Unió Europea, només Portugal i Itàlia tenen menys metres quadrats de grans superfícies per habitant que Catalunya, i només sis comunitats autònomes espanyoles, només sis també en tenen menys, amb el benentès que d'aquestes sis només una, que és el País Basc, té una alta densitat demogràfica. Vostès saben que les grans superfícies es posen allà on hi ha densitat demogràfica.

Dintre del suport a la indústria es donarà preferència –ja ho fem, però hi insistirem– a les inversions en sectors més de punta i, també, a la indústria cultural en la línia, per exemple, del que s'ha fet amb Media Park, i seguirem fent totes les gestions al nostre abast perquè grans empreses espanyoles o multinacionals –i alguns èxits hi ha hagut en aquest sentit– tinguin la seva seu central a Barcelona, així com també continuarem potenciant infraestructures avançades i de serveis per a les petites i mitjanes empreses –aquests en són els principals usuaris, tipus Laboratori d'Assaigs i Investigació, Idiada, Copca, etcètera.

L'orientació que s'ha donat enguany a la política de promoció del nostre turisme ha donat bon resultat tant

pel que fa a l'estranger com a la resta de l'Estat. Això ha repercutit en tot el territori català, no s'ha centrat només a la costa. Per tant, insistirem en aquesta mateixa línia.

Continuarem la política d'adaptació de Catalunya a la societat de la informació: el cablejat extensiu de les tres demarcacions en què, d'acord amb les municipis, s'ha organitzat el territori de Catalunya, l'aplicació sistemàtica de la informàtica en el sistema educatiu –ja ho he comentat–, l'experiència avançadíssima de la Universitat Oberta, el foment de les aplicacions d'Internet a la indústria, al comerç exterior, etcètera.

I aquí, ara, no em puc estar d'expressar una preocupació que els vull traslladar: el Govern i els partits que li donen suport han donat normalment als pressupostos de la Generalitat una orientació social –ja els ho he dit, ho poden repassar veient els pressupostos–, i això sol ser ben rebut pel Parlament i per l'opinió pública i pels mitjans de comunicació, i segur –i això ha estat molt important– que això ha ajudat a crear cohesió social, que era un objectiu absolutament prioritari. Però el perill en moments de restricció pressupostària és que això comporti que quedin escanyats els departaments, diguem-ne, productius, és a dir, Agricultura, Indústria, Comerç, Turisme, Política Territorial, Obres Públiques. Fins ara, aquest risc s'ha pogut salvar relativament bé, però ara l'equilibri pot esdevenir especialment difícil, i pressupostos primis dels departaments productius durant un any o dos es poden aguantar, però a la llarga perjudiquen molt. Mirar d'evitar això serà un dels grans reptes, ja d'aquí poques setmanes, en l'elaboració i discussió del pressupost de la Generalitat de l'any 98.

Ja que parlo de pressupostos s'escau fer un incís: el pressupost de la Generalitat i també el central respondran a un criteri estricte de contenció de la despesa. Això, normalment, es mira com a quelcom negatiu i, en un cert sentit, ho és; és clar. Però en aquest moment la contenció de la despesa no solament és garantia de l'ingrés a la Unió Econòmica i Monetària, que ja és molt important, sinó que també és la política que cal fer per estimular el creixement i la creació de llocs de treball, contràriament al que passava fa deu, quinze o vint anys.

És veritat que és una pena que no puguem donar segons quins ajuts a determinats sectors econòmics, però la contrapartida és que, precisament gràcies als pressupostos centrats en l'estalvi, per a aquests mateixos sectors que no reben això, la contrapartida és que el tipus d'interès, que fa pocs anys estava en el 13,25, ara està en el 5 –i més baixarà encara, poc o molt–, és a dir, més de vuit punts per sota. I, com això, moltes altres coses. Volia fer aquesta puntualització. La manera de calibrar i de valorar un pressupost avui no és igual que, per exemple, fa deu, quinze o vint anys.

Vull referir-me ara a les negociacions en curs amb els agents socials per consensuar accions conjuntes de cara a la creació d'ocupació. Es tracta d'establir una fórmula de participació dels agents socials en l'orientació de la política ocupacional del Departament de Treball, ara que el traspàs de l'Inem li donarà noves possibilitats. Ens preocupa el que pugui representar la reforma de la PAC l'any 2000, l'Agenda 2000 –el que se'n diu

l'Agenda 2000 en el llenguatge comunitari. Per tant, el Govern mirarà d'influir –mira ja de fer-ho–, a Madrid i a Brusselles, a favor dels interessos del sector agrari català, i preparar els canvis que, per adaptar-se a possibles modificacions –que alguna n'hi haurà– de la PAC, convingui fer a Catalunya. I continuem la política de regadius i d'ajut a la comercialització internacional dels nostres productes agraris.

I, ja que parlem dels ajuts de la Unió Europea, he de dir que no és només en el tema de la PAC que correm un risc, i, per tant, no és només de la PAC –de la política agrària comunitària– que ens ocuparem. Hi ha la possibilitat, també, que es reformin els fons estructurals d'una manera més negativa per a Catalunya del que ara ja són; concretament, que se suprimeixi l'objectiu 5 i es modifiqui –i no precisament a favor nostre– el 2, que són els únics objectius a què ara tenim dret. I també sobre el Fons de cohesió penja una certa amenaça.

D'aquí a poc, aquest Parlament aprovarà –així ho espero– el Projecte de llei d'autorització integral ambiental, que, a part d'altres avantatges, ha de fer possible una agilització de molts permisos i llicències administratives. En aquest mateix capítol mediambiental, vull subratllar dos projectes importants: la planta de reciclatge de piles i, sobretot, la planta incineradora de Constantí per a residus industrials.

És innecessari, perquè ja n'he parlat, que torni sobre el tema de la LOGSE –n'he parlat més d'un cop–, però és un tema absolutament central del moment polític i social actual a Catalunya. Únicament..., no en parlaré, però únicament vull fer notar que tenim un gran repte, que és el d'aplicar el nou model de formació professional. Hi ha algunes crítiques a l'orientació de la LOGSE en això, que jo entenc que són prematures, i, per tant, no justes. I dient això no defenso tant l'Executiu, no defenso el Govern ni la Conselleria, sinó el legislador, és a dir, la mateixa Llei, perquè les coses s'hi plantegen, a la Llei, d'una manera que encara, pel que fa a la formació professional, no s'ha pogut aplicar, o s'ha pogut aplicar molt poc. Per tant, les crítiques són prematures. Però el que sí que és cert és que ja des d'ara hem de dedicar a això, durant els propers dos o tres anys –a la formació professional–, una atenció preferent.

En el camp universitari crec del cas assenyalar l'engegada de l'Agència d'Avaluació, d'un nou sistema d'accés universitari i d'algunes grans..., i crec del cas, també, assenyalar que es fan algunes grans obres d'infraestructura, que naturalment fan les mateixes universitats, que són autònomes, però amb el suport del Govern, com són el campus de Castelldefels i el parc científic de Pedralbes.

En la línia de continuar i millorar la política sanitària que fins ara hem fet, posarem en funcionament l'Hospital de Mataró i continuarem millorant les estructures hospitalàries i de primària. Entre altres coses que els podria dir, em refereixo a noves actuacions en el que es diu «hospitalització a domicili», actuacions orientades a millorar justament les llistes d'espera. I, sobretot, actuacions que farem en el camp de les cures palliatives i de la psicogeriatria; en això –em complau molt dir–

ho– la sanitat catalana gaudeix ara d'un gran prestigi a l'estranger i a tot l'Estat.

Procurarem que el pressupost de Cultura no s'inclini massa cap als equipaments, en detriment d'altres necessitats, com les de les entitats culturals i les derivades de la normalització lingüística. Amb tot, el Govern ha pres el compromís ferm –entre altres de menys volum– de començar, durant el 1998, el nou Museu de Vic. Confiem poder posar les bases del Campus Judicial de Barcelona. Pel que fa al tema de les presons de Barcelona, hi ha voluntat de solucionar-ho, però –i vull subratllar aquest «però»– en cap cas es podrà fer sense un previ i favorable acord urbanístic i econòmic amb l'Ajuntament de la ciutat.

En un altre ordre de coses, el Govern reclamarà una ampliació de les competències del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

I, finalment, anuncio que durant l'any que ve crearem l'Observatori de la Joventut, a fi de fer un seguiment fidedigne dels problemes dels joves, de les tendències que hi ha en el seu món, de les seves aspiracions..., també dels seus neguits. També d'allò que pot fer que la gent jove no tingui prou confiança en el futur en aquest moment.

Totes aquestes actuacions, i moltes més, encaixen amb les grans coordenades que defeineixen el país que volem i que abans els he enumerat. I moltes més, dic, però l'enumeració completa ja resultaria molt «farragosa»; potser ja ho ha estat una mica, però no podia deixar que es pensés que amb un discurs més general defugia els aspectes concrets de l'acció de govern.

Però abans de reprendre ara la descripció del país que volem, he de parlar-los d'un tema cabdal. Cabdal per a la política catalana, però sobretot cabdal per a la nostra identitat i per a la configuració de Catalunya com un poble sòlid, cohesionat i convivencial. Em refereixo a la qüestió lingüística, i especialment a la Proposició de llei actualment en discussió. El Govern va trametre un text perquè servís de referència per al treball d'una ponència, conjunta, que havia d'elaborar una proposició de llei i trametre-la al Parlament. Ho féu així, en comptes de seguir el procediment habitual de preparar ell un avantprojecte i enviar-lo al Parlament, ho féu així per facilitar una àmplia discussió entre les forces polítiques, amb consulta, a més, a la societat civil, que permetés desembocar en un text al més consensuat possible. O sia que el Govern ha estat sempre conscient que el projecte final seria diferent del text que, d'antuvi, va trametre, però ha entès que calia una nova Llei.

Com vostès saben, la Ponència ha redactat un text, a hores d'ara ja enviat al Parlament, juntament amb els vots particulars dels diversos grups parlamentaris, alguns dels quals deuran, suposo, esdevenir esmenes. Sabíem que la negociació no seria fàcil –tampoc no ho va ser l'any 83, i va ser llarga–, i, de fet, ha estat complicada, i suposo que encara ho serà fins al final, però confio que, finalment, s'aconseguirà un ampli acord, un ampli acord que creï condicions de més igualtat per al català, de més igualtat per al català, i que faciliti a tots els ciutadans de Catalunya l'ús, pràcticament sempre, de la seva llengua habitual. És a dir, es tracta de subrat-

llar el dret de Catalunya, com a país, com a cultura –com a país, sobretot, i com a cultura–, el dret de Catalunya a l'ús i al reforçament de la seva llengua pròpia i garantir el dret de tots els ciutadans de Catalunya, individualment, a l'ús de la llengua que consideren com a personalment seva, ja sigui el català, ja sigui el castellà. Finalment, es tracta de suprimir les limitacions i reduir les contradiccions dels textos legals que perjudiquen el català.

La Llei del 1983, l'evolució política i social dels darrers vint anys, la nova situació derivada de l'autonomia i de la democràcia, han fet que la situació del català, en molts aspectes, hagi millorat sensiblement. Naturalment, això requeria una condició prèvia, que és que el poble català veiés en la seva llengua un element bàsic d'identitat i la volgués conservar i enfortir. Aquesta condició prèvia s'ha donat. Però ens en calia una altra; també ens calia una altra condició prèvia, que també s'ha donat, que és que per part del sector de població catalana d'origen castellanoparlant hi hagués una actitud positiva, comprensiva i lleial envers Catalunya i envers el català, que compregués que la personalitat de Catalunya –que ara ja és el seu país, o que, com a mínim, és el país dels seus fills–, que aquesta personalitat passa en una part important per la seva llengua pròpia. Entre moltes altres proves que això ha estat així, hi ha l'actitud positiva de la població castellanoparlant envers la política del català que es fa a l'escola. I, com aquesta prova, tantes altres. I és per això que moltes vegades he dit públicament i, alguna vegada, des d'aquesta mateixa tribuna –i ho he fet en la meua condició de president del país, de president de Catalunya–, aquesta actitud tan constructiva.

Malgrat això, la situació del català, que arribà a ser crítica, ara segueix essent difícil. Si alguna llengua està avui amenaçada és el català; no és el castellà. I això, simplement, per raons històriques i polítiques –segles de postergació i de repressió, amb quatre dècades últimes especialment destructives–; ho és per raons demogràfiques, ho és per la mateixa evolució tècnica de la comunicació, etcètera. I també perquè totes aquestes causes tenen uns efectes negatius en la psicologia col·lectiva –que ens passa a Catalunya i en altres llocs que més o menys es troben en situacions similars a la de Catalunya. És una situació que reclama, aquesta situació reclama, per justícia i per equitat, per dret i per esperit de reparació, un cert ajut suplementari –legal i d'actitud social, és a dir, de comprensió social–, reclama una certa dosi de discriminació positiva, que és el que necessiten les col·lectivitats que durant molt de temps han estat sotmeses a una pressió destructora. En aquest punt, trobo molt ajustada aquesta frase, una frase que ara llegiré, i trobo que és el moment de dir-la, una frase de qui fou rector de la Universitat de Salamanca, Antonio Tovar, que deia: «El respeto mutuo de las lenguas, por compensación con el pasado y por reconocimiento de la amenaza a las lenguas menos difundidas, más limitadas en su extensión territorial, sólo puede conseguirse si procedemos con mayor generosidad desde el punto de vista de la lengua del Estado: la lengua castellana.» És a dir, reclama un cert ajut suplementari –deia jo–, una actitud social favorable, comprensiva.

Afortunadament, jo crec que això, a Catalunya, es dona: abans m'he referit a l'actitud de la gran majoria de catalans d'origen no català, diguem-ne, d'origen, de catalans d'origen castellanoparlant; però és que, a més d'això, afortunadament, tota la població catalana ha jugat la carta de la convivència i del respecte mutu. Això, per damunt de tot, ho hem de conservar, i, per això, el Govern va voler que el Projecte de llei fos el resultat d'un procés amb àmplia participació, i, per això, esperem que finalment aquesta serà una llei en la qual, en la seva elaboració, haurà prevalgut aquest esperit constructiu.

Reprenç el comentari que he deixat fa una estona sobre l'enumeració de les coordenades que esperem que configuren Catalunya.

Volem que la nostra societat se senti catalana. Perquè un poble progressi, li cal una personalitat pròpia i forta; li cal tenir confiança en ell mateix, tenir autoestima, amb la corresponent capacitat d'autocrítica, la corresponent dosi d'autocrítica; li cal tenir ambició. Això, per una banda. Per l'altra, hi ha que el motor íntim de l'acció col·lectiva no és només el benestar o l'hedonisme que en pot derivar, i el cert és que tenim el risc que s'estengui entre nosaltres una certa tendència a la indiferència, al «tantsemendonisme»; oimés tenint en compte que hi ha corrents de pensament i postures polítiques a casa nostra que miren de difondre la idea que tota afirmació és perniciosa o perillosa –si la fa Catalunya, entenem-nos; no, si la fan els altres. Sectors que no toleren a Catalunya cap de les afirmacions o de les defenses que troben naturals en altres pobles; naturals i legítimes, que, generalment, ho són, però que no les admeten a Catalunya. Sectors que tendeixen –sectors catalans, fins i tot–, que tendeixen a l'aigüalliment de les conviccions, dels elements de referència, dels símbols i dels factors d'identitat.

Cap poble ha fet res d'important si la seva gent no s'estima el propi país. Aquests dies que Tony Blair està de moda –què volen que hi faci?, està de moda, i per a bé–, és bo llegir el seu discurs recent en el Congrés del Labour. Un diari de Barcelona el va arribar a qualificar de patrioter. Crec que és un qualificatiu injust. Però sí que és cert que sempre Blair ha apel·lat al sentiment patriòtic dels britànics, i al seu orgull. Com deia un diari anglès, no ara, sinó ja fa dos anys, amb motiu d'una última..., del moment en què Blair va accedir definitivament al lideratge del Labour –ja fa més de dos anys–, *The Guardian* deia: «Blair» –deia textualment– «fa onejar la bandera». No; exactament deia: «Patriot Blair waves the flag», «el patriota Blair fa onejar la bandera». Tots els que es puguin inspirar en Blair, valdria la pena que no deixessin de banda aquest aspecte molt principal del pensament de Tony Blair.

Nosaltres podem tenir aquest sentiment, i manifestar-lo, i mirar de difondre'l amb orgull. Primer, perquè, el sentiment de pertinença a un poble, l'hem exercit sense esperit ni exclusivista ni localista. La nostra història dels darrers cent anys n'és una prova ben clara. I, segon, perquè el balanç històric d'aquest sentiment aplicat a la política des de fa més de cent anys –des de fa més de cent anys–, en què Catalunya va recuperar la consciència de la seva personalitat, el balanç històric

—ho repeteixo— és positiu. Ho és perquè ha ajudat decisivament a salvar Catalunya de la desnacionalització i de la decadència, de l'esclat i de la descohesió. I, a més, ho és, per més paradoxal que a algú això li pugui semblar, perquè ha ajudat poderosament l'Estat espanyol a sortir de la decadència. I encara avui ho fa.

Moltes persones i molts moviments catalans no pròpiament nacionalistes han participat en aquestes tasques històriques, però no hi ha dubte que l'eix central de la història catalana del segle XX, Catalunya endins i Catalunya enfora, passa pel catalanisme. Pel catalanisme en les seves diverses i plurals formulacions.

Volem, per tant, que el sentiment de país sigui fort. Perquè ho necessitem. Volem que es difongui i s'enforteixi el sentiment de pertinença a Catalunya entre els seus sis milions d'habitants. Sis milions no coincidents en tot: ni en les idees polítiques i socials, ni en la llengua, ni en la idea que es fan del món i de la vida, però sí en la necessitat de tenir un país ben travat.

També volem —últim punt— que Catalunya sigui una societat de responsabilitat.

Ja els he dit que els dos últims punts no eren tan directament ni polítics ni socials ni econòmics, sinó que feien referència a les actituds personals. Necessitem un país de gent amb sentit de la responsabilitat. Ho volem, en primer lloc, per necessitat. Sense la gent no anirem gaire lluny. I, més, nosaltres, que tenim un poder polític limitat. Però sempre, en tot cas —fins i tot en els països amb un poder polític més fort—, sempre, l'acció pública és materialment i creativament insuficient. I ho volem, en segon lloc, per exigència moral o, si vostès ho prefereixen, per la qualitat de les persones.

La dignitat i la grandesa dels pobles, i dels homes, deriven d'un equilibri entre els deure i els drets. Recentment, l'antic canceller de la República Federal Alemanya, Helmut Schmidt, fa molt poc, en un article que va publicar a *Die Zeit*, referint-se a una mena de manifest que estan preparant amb algunes altres grans figures polítiques europees i americanes, deia que «ara que se celebrarà el cinquantenari de la Declaració Universal dels Drets Humans, és hora de parlar dels deures». És hora —segons ell— de fer una declaració universal dels deures —diu ell—, a fi de reequilibrar el concepte de llibertat personal, restituint un lloc de primera fila al sentit de responsabilitat que ha quedat mig esborrat pel que alguns sociòlegs en diuen «la mística dels drets». «Si cadascú de nosaltres» —diu Helmut Schmidt, textualment— «invoca exclusivament els seus drets, sense acceptar deures i responsabilitats, correm el perill d'anar a parar al caos.» M'agradaria que, aquesta frase, la tin-

guessin en compte també, juntament associada amb aquell concepte capital per al futur de la societat europea i de la catalana, que és el de la sostenibilitat, entre altres.

Després d'aquesta cita de Helmut Schmidt, i dirigint-me al final del meu discurs, volia dir-los que el meu discurs d'avui, a part d'informar-los d'una sèrie de projectes concrets, a part de referir-me a alguns problemes especialment importants, es resumeix, bàsicament, en l'afirmació: que Catalunya viu un bon moment en l'ordre econòmic i social, que està demostrant que té capacitat i força innovadora, que té bona imatge internacional, que té convivència i cohesió i que, malgrat les insuficiències de l'aconseguit fins ara, va incrementant, sensiblement, el seu grau d'autonomia i consolidant la seva personalitat nacional. És a partir d'aquesta constatació optimista de la nostra realitat —si vostès volen, potser algú dirà «tenyida, un pèl tenyida, de transcendentalisme històric»—, és a partir d'aquesta constatació que convido el país a seguir el camí emprès i a proposar-se fites més altes, nous horitzons. És a partir d'aquesta constatació que, a través de vostès, que són els seus representants, convido el país a fer una aposta d'ambició. Podem arribar lluny com a nació i com a societat, però això només serà possible amb la contribució de la gent, de molta gent amb fort sentit de la responsabilitat, que participi en la tasca de recuperació de valors, de definició d'un renovat pacte social que, per damunt de tot, tingui en compte l'equitat, la universalitat i la sostenibilitat d'una rejuvenida assumpció col·lectiva de la il·lusió i la voluntat de fer que Catalunya sigui un país veritablement al servei dels seus homes i dones i amb la voluntat de fer també que siguem un referent positiu per als de fora.

Estic segur que tots vostès desitgen que així sigui, però, probablement, diferim, poc o molt, en els camins i en les dreceres, i també en més coses.

Espero que el debat en el qual vostès —vostès— tindran la iniciativa permeti discutir-ho ben constructivament.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, molt honorable senyor president de la Generalitat.

La sessió continuarà demà, a les deu del matí.

Es suspèn la sessió.

La sessió se suspèn a la una del migdia i deu minuts.